

Maltas Dzirnas

Maltas apvienības pārvaldes
MALTAS PAGASTA bezmaksas informatīvais izdevums

Iznāk reizi mēnesī kopš 2006. gada, numerācija no 2016. gada 29. aprīļa.

2026.gada Nr.7 (jūlijs)

Aktualitātes īsumā

⚙ Līdz 13. augustam MAP vadītāja vietnieks Gatis Pučka atradīsies atvaļinājumā. Aizvietos pārvaldes vadītājs. No 17. līdz 31. augustam MAP ceļu būvtehniķis Rihards Litke būs atvaļinājumā.

⚙ 28. augustā ar devīzi “Sportā stipri, dzīvē vēl stiprāki!” Viļānu apvienībā, Dekšārēs, norisināsies Rēzeknes novada pašvaldības darbinieku „Vasaras sporta spēles 2026”.

⚙ Līdz 24. augusta plkst. 14.00 var pieteikties vakancei „skolotāja palīgs Maltas vidusskolā”. Pamatdarba atalgojums – 830 eiro pārbaudes laikā, pēc pārbaudes laika – atbilstoši novērtējumam.

⚙ 14. augustā jau septīto reizi notiks sportisks pārgājiens uz Aglonu. Maršruta garums ir līdz 45 km ar divām iespējamām starta vietām – Lūznavā un Maltā (plašāka informācija pa tālr. 26447713).

Izveidota darba grupa

Lai nodrošinātu 2027. gadā plānotā Maltas nosaukuma 90 gadu jubilejas kvalitatīvu plānošanu un norisi, ar MAP vadītāja Edgara Blinova rīkojumu 15. jūlijā apstiprināta darba grupa šādā sastāvā: vadītājs: Edgars Blinovs; darba grupas locekļi: Mārīte Šadurska; Vīnera Dimpere; Oļesja Šlahta; Normunds Štekels; Alīna Čistjakova; Iveta Alikā; Jana Indričāne; Skaidrīte Svikša; Valentīna Miklaseviča.

Darba grupai: jāizstrādā pasākuma koncepcija, programma; jā sagatavo priekšlikumi par pasākuma saturu, norises vietām, sadarbības partneru un atbalstītāju piesaisti; jākoordinē pasākuma sagatavošanas darbi un jāsadarbojas ar pašvaldības iestādēm, uzņēmumiem, nevalstiskajām organizācijām utt.; jā sagatavo priekšlikumi par pasākuma finanšu līdzekļu plānošanu 2027. gada budžetam.

Maltas apvienības bērni un jaunieši
zemnieku saimniecībā “Vilkači” Stabulnieku pagastā
izbaudīja ziedošos lavandu laukus

Vasara izsmaržo mirkļos...

Maltas pagastā uzlabota vairāku pašvaldības autoceļu kvalitāte

Atbilstoši Maltas apvienības pārvaldes 2026. gada ceļu uzturēšanas plānam, Maltas pagastā tiek veikti pašvaldības autoceļu uzturēšanas un uzlabošanas darbi, lai nodrošinātu drošāku un ērtāku pārvietošanos iedzīvotājiem.

Jau pabeigta ceļa klātnes uzbēršana ar dolomīta šķembu maisījumu (frakcija 0–32 mm) šādiem pašvaldības autoceļiem:

* pašvaldības autoceļam Nr. 7011 "Špēļi–Jaudzemki";

* pašvaldības autoceļam Nr. 7020 "Černoste–Garkalni", posmos no 0,020 līdz 0,400 km un no 3,750 līdz 4,000 km;

* pašvaldības autoceļam Nr. 7024 "Ezermaļi".

Veiktie darbi uzlabo ceļu nestspēju un braukšanas apstākļus, vienlaikus sekmējot drošāku satiksmi un ērtāku piekļuvi iedzīvotāju īpašumiem un saimniecībām.

Darbi tiek veikti saskaņā ar noslēgto iepirkuma līgumu, un tos īsteno SIA "Vlakon".

Maltas apvienības pārvalde pateicas iedzīvotājiem par sapratni darbu izpildes laikā un aicina autovadītājus ievērot izvietotās ceļa zīmes un satiksmes organizācijas prasības. Vienlaikus aicinām zemes īpašniekus rūpēties par ceļiem pieguļošo teritoriju uzturēšanu, savlaicīgi izzāģējot krūmus, atvases un citus apaugumus, kas var pasliktināt redzamību un apgrūtināt ceļu uzturēšanas darbus. Sadarbojoties iespējams nodrošināt drošāku un kvalitatīvāk uzturētu ceļu tīklu visā Maltas pagastā.

Izmaiņas autobusa maršrutā Rīga–Malta–Rēzekne

Ar 15. augustu reģionālās nozīmes maršrutā nr. 7452 Rīga–Malta–Rēzekne pēcpusdienas reiss no Rīgas turpmāk tiks uzsākts desmit minūtes agrāk – plkst. 12.50 (iepriekš – plkst. 13.00), līdz ar to pieturā "Malta" autobuss piebrauks plkst. 16.32. Tādējādi iedzīvotājiem, kuri dodas no Rēzeknes uz Andrupeni, Maltā būs iespēja pārsēsties uz maršruta nr. 7557 Dagda–Rēzekne–Dagda reisu plkst. 14.50, kas pieturā "Malta" pietur plkst. 16.41.

JA JUMS IR JAUTĀJUMI Maltas apvienības pārvaldes, Rēzeknes novada vadībai vai kādas jomas speciālistiem un vēlaties, lai atbilde tiktu publicēta „Maltas Dzirnās”, rakstiet uz e-pasta adresi maltas.zinas@inbox.lv.

Lūznāvā notiek Valsts aizsardzības dienesta karavīru apmācība

Sakarā ar to, ka kopš 17. jūlija Rēzeknes novada Lūznāvā tiek organizēta Valsts aizsardzības dienesta karavīru apmācība, aicinām ievērot militārā objekta teritorijā noteiktās drošības prasības un ierobežojumus.

Vēršam uzmanību, ka militārpersonu, militārās tehnikas, ekipējuma, militārās infrastruktūras, apmācību procesa, kā arī citu ar militāro dienestu saistītu objektu fotografēšana, filmēšana un šo materiālu publicēšana bez saskaņošanas ir aizliegta.

Tāpat informējam, ka karavīru apmācības notiek ne tikai militārā objekta teritorijā, bet arī ārpus tās – publiskās vietās, mežos, ceļu posmos un citās apmācībām paredzētās teritorijās. Arī šajās vietās bez iepriekšējas saskaņošanas nav atļauts fotografēt, filmēt vai publicēt attēlus un video, kuros redzami karavīri, militārā tehnika, ekipējums vai apmācību norise.

Ja Jums rodas jautājumi vai neskaidrības par noteiktajiem ierobežojumiem, aicinām sazināties ar Zemessardzes 36. kaujas atbalsta bataljonu (26766291), kur sniegs nepieciešamo informāciju.

Pateicamies par Jūsu sapratni, atbildīgu rīcību un atbalstu, ievērojot noteiktās drošības prasības un cienot karavīru dienestu.

Par niedru pļaušanu ūdenstilpēs!

Maltas apvienības pārvalde ir saņēmusi finansējumu Vides aizsardzības projektā "Būt zaļiem" un pašlaik notiek ezeru un dīķu sakopšana vairākās apvienības teritorijās.

Projekta mērķis ir uzlabot ūdenstilpju ekoloģisko stāvokli, sakārtot publiski pieejamās atpūtas vietas un nodrošināt drošu, pievilcīgu un iedzīvotājiem draudzīgu vidi. Paredzēta ūdensaugu un niedru pļaušana, ūdenī augošās zāles izpļaušana, kā arī piekrastes teritoriju sakopšana šādās ūdenstilpēs:

Tiskādu ezerā; Pušas ezera pludmalē; Feimaņu ezerā; Zosnas ezerā; Vertukšnes ezerā; Lūznavas dīķī; Bekšu dīķī; Kalna ielas dīķī Maltā; Pušas dīķī.

Plānotie darbi būtiski uzlabos peldvietu un citu rekreācijas teritoriju kvalitāti, veicinās ūdenstilpju ilgtspējīgu apsaimniekošanu un palīdzēs saglabāt piekrastes ainavisko vērtību. Niedru un pārmērīgi saaugušo ūdensaugu pļaušana uzlabos piekļuvi ūdenim, samazinās aizaugšanas risku un radīs drošākus apstākļus peldētājiem, makšķerniekiem un citiem atpūtniekiem.

Uzsākta skolēnu pārvadājumu maršrutu plānošana jaunajam mācību gadam!

Maltas apvienības pārvalde ir uzsākusi 2026./2027. mācību gada skolēnu pārvadājumu autobusu maršrutu plānošanu. Tas ir viens no atbildīgākajiem sagatavošanās darbiem pirms jaunā mācību gada, kas prasa rūpīgu plānošanu, precīzu datu apkopošanu un katra skolēna vajadzību izvērtēšanu.

Skolēnu pārvadājumu organizēšanu veic saskaņā ar Izglītības likumu, Vispārējās izglītības likumu, Pašvaldību likumu, Ceļu satiksmes likumu, kā arī citiem spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, kas nosaka pašvaldības pienākumu nodrošināt izglītības pieejamību un drošus skolēnu pārvadājumus.

Plānojot maršrutus, tiek izvērtētas skolēnu dzīvesvietas, izglītības iestādes, autobusu ietilpība, maršrutu loģistika, satiksmes drošības prasības un citi būtiski apstākļi. Mērķis ir izveidot iespējami efektīvu pārvadājumu sistēmu, vienlaikus nodrošinot drošu un savlaicīgu skolēnu nokļūšanu izglītības iestādēs.

Pašlaik maršrutu plānošana notiek, balstoties uz pašlaik pieejamo informāciju. Vienlaikus jāņem vērā, ka ne visi vecāki vēl ir pieņēmuši galīgo lēmumu par izglītības iestādi, kurā viņu bērni mācīsies jaunajā mācību gadā, kā arī nav zināms, vai visiem būs nepieciešams pašvaldības nodrošināts transports.

Skolēnu pārvadājumu maršrutu izstrāde ir kopīgs darbs, kurā būtiska nozīme ir pašvaldības, izglītības iestāžu un vecāku savstarpējai sadarbībai. Tikai savlaicīga informācijas apmaiņa un savstarpēja izpratne ļauj izveidot risinājumus, kas atbilst gan normatīvo aktu prasībām, gan skolēnu interesēm.

Atkritumus radīt protam, apsaimniekot — joprojām neprotam!

Pie Rozentovas un citām Maltas kapsētām, kā arī atkritumu šķirošanas punktā Skolas ielā 24 iedzīvotāji joprojām atstāj neatbilstošus atkritumus — celtniecības materiālus, santehniku un citus atkritumus, kas nav paredzēti šiem konteineriem.

Atgādinām — atkritumus aizliegts izmest tiem neparedzētās vietās vai ievietot nešķirotus atkritumus atkritumu šķirošanas punktā. Par šādiem pārkāpumiem tiks piemērots administratīvais sods.

Aicinām atkritumus šķirot pareizi! Maltā sašķirotos atkritumus bez maksas var nodot Skolas ielas un Kalna ielas atkritumu šķirošanas punktos, nevis atstāt tos kapsētās vai pie sadzīves atkritumu konteineriem.

Rēzeknes novada pašvaldības saistošie noteikumi Nr. 58 “Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Rēzeknes novadā” paredz, ka atkritumu radītājiem aizliegts izvietot (izmest) sadzīves atkritumus tam neparedzētās un nepiemērotās vietās un ievietot nešķirotus sadzīves atkritumus dalīti savāktu atkritumu kon-

teineros. Tāpat saistošie noteikumi Nr.25 “Rēzeknes novada kapsētu darbības un uzturēšanas noteikumi” nosaka, ka kapos ir aizliegts izmest sadzīves, celtniecības vai cita veida atkritumus tiem neparedzētās vietās. Šāda rīcība tiek uzskatīta par vides piesārņošanu. Par šiem pārkāpumiem var tikt piemērots sods: fiziskām personām — līdz vairākiem simtiem eiro; juridiskām personām — līdz vairākiem tūkstošiem eiro.

No 2023. gada 1. janvāra Maltā atkritumu apsaimniekošanu nodrošina SIA “ALAAS”. Papildu informācija un konsultācijas par atkritumu šķirošanu pa tālr. 29132365, 29168011, vietne www.alaas.lv.

Diemžēl nepareiza atkritumu šķirošana ir salīdzinošs sākums. Maltā konstatēta arī zagšana. Kā informē saimniecības pārzinis Aldis Barovskis, pie pieturas Maltā no statīva nozagti divi puķupodi ar nokarenajām puķēm... Vai tiešām zagtas puķes var piecērt?

Sagatavoja **Skaidrite Švikša**

Alda Barovska foto

Maltas apvienības pārvaldes sešos pagastos uzstādītas 19 kukaiņu mājas

Īstenojot vides aizsardzības iniciatīvas, Maltas apvienības pārvalde, ir saņēmusi finansējumu no Vides aizsardzības fonda projektam "Dzīvo zaļi". Tā mērķis ir veicināt bioloģisko daudzveidību, uzlabot apputeksnētāju dzīves apstākļus un sekmēt sabiedrības izpratni par kukaiņu nozīmi dabas ekosistēmās.

Rezultātā sešos Maltas apvienības pagastos uzstādītas 19 kukaiņu mājas, kas kalpos par drošu patvērumu vientuļajām bitēm, mārītēm, zeltactiņām, vabolēm un citiem derīgajiem kukaiņiem. Tie ir nozīmīgi augu apputeksnēšanā, dabiskā kaitēkļu ierobežošanā un ekosistēmu līdzsvara uzturēšanā.

Katra kukaiņu māja ir ne tikai dzīvesvieta derīgajiem kukaiņiem, bet arī vides izglītības objekts. Lai kukaiņu mājas kalpotu ilgstoši un pildītu savu uzdevumu, aicinām: nebojāt kukaiņu mājas konstrukciju; neizņemt tajā esošo dabisko pildījumu (zarus, niedres, čiekurus, mizas u.c.); kukaiņus vērot un fotografēt, netraucējot to dabisko dzīves ciklu.

MAP pateicas ikvienam par saudzīgu attieksmi pret vidi. Pat nelielas iniciatīvassniedz būtisku ieguldījumu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, veido vidi draudzīgu apkārtni un palīdz nodrošināt ilgtspējīgu ekosistēmu nākamajām paaudzēm.

Kukaiņu māju izvietojums.

Feimaņu pagastā (2): pie Feimaņu KN un Feimaņu ezera mierīgajā pludmalē.

Lūznavas pagastā (2): Lūznavas muižas parkā un pirmsskolas izglītības iestādes teritorijā.

Maltas pagastā (5): Rozentovas parkā, Maltas Bērnu un jauniešu centra teritorijā, pie Maltas KN, PII "Dzīpariņš" teritorijā un Maltas vidusskolas teritorijā.

Ozolaines pagastā (5): skvērā pie Ozolaines Tautas nama, Ozolaines pirmsskolas izglītības iestādes teritorijā, Pleikšņu kalnā, Laizānu parkā un Balbišu ābeļu dārzā.

Pušas pagastā – Pušas parkā.

Silmalas pagastā (4): Štikānu parkā, Gornicas jaunizveidotajā parkā, Vecružinā pie Tiskādu pamatskolas, Kruķos pie daudzfunkcionālās ēkas.

Maltas stadionā atjaunots skrejceļa marķējums

Lai uzlabotu sporta infrastruktūras kvalitāti un nodrošinātu drošāku un ērtāku vidi iedzīvotājiem, Maltas apvienības pārvalde ir veikusi Maltas stadiona skrejceļa atjaunošanas darbus.

Pamatojoties uz MAP veikto tirgus izpēti, veikta stadiona skrejceļa seguma mehāniskā tīrīšana un atjaunots skrejceļa līniju marķējums. Veiktie darbi būtiski uzlabo stadiona vizuālo izskatu un nodrošina kvalitatīvākus apstākļus gan ikdienas treniņiem, gan sporta nodarbībām un sacensībām.

Maltas stadions ir nozīmīga sporta un aktīvās atpūtas vieta vietējiem iedzīvotājiem, izglītības iestāžu audzēkņiem un sporta entuziastiem. Tādēļ sporta infrastruktūras uzturēšana un pakāpeniska pilnveidošana ir viena no Maltas apvienības pārvaldes prioritātēm. No jaunā mācību gada stadionu regulāri izmantos arī Ģenerāļa Pētera Radziņa profesionālās vidusskolas audzēkņi.

Maltas apvienības pārvalde aicina ikvienu saudzēt sporta infrastruktūru, stadiona teritorijā nepārvietoties ar motorizētiem transportlīdzekļiem, kā arī neveikt darbības, kas bojā segumu, tostarp riepu dedzināšanu. Tikai ar kopīgu atbildību un cieņu pret publisko īpašumu varam nodrošināt, ka stadions kalpo ilgtermiņā un ir droša, sakopta vide visai sabiedrībai.

Maltas apvienības pārvalde

„Saules puikām” uzvara „Rāznas kausā”

4. jūlijā Kaunatā notika Rēzeknes novada Sporta skolas organizētais „Rāznas kauss” U-11 vecuma grupām, kurā piedalījās sešas komandas. Turnīra organizators Māris Jermaks (RNSS futbola treneris). Maltas „Saules puikas” izcīnīja 1.vietu, informē treneris Aleksandrs Bodoruļins.

MAP prot aktīvi atpūsties

Vasaras laiks ir laiks ne tikai sportam, bet arī atpūtai. Aktīvai atpūtai, jo Maltas apvienības iedzīvotāji turpiņa sportot, piedaloties dažādos sporta un veselības veicināšanas aktivitātēs:

11. jūlijā mūsu sieviešu komanda „BezĒ” izcīnīja 2.vietu 2.līgā „Ker un servē” bumbu turnīrā Mālpilī, savukārt 18. jūlijā komanda piedalījās Alūksnes turnīrā dāmām vecumā 45+, kur ierindojās 2.vietā. Saulains laiks, mīksta smiltis, ceļojums ar prāmīti pa Alūksnes ezeru – tas viss paliks vasaras pozitīvās atmiņās.

17. jūlija Maltas pagasta futbolisti piedalījās „Nakts turnīrā 2026”. Sacensības notika Maltas stadionā vairākos sporta veidos: futbols, basketbols 3x3, florbols. Sacensībās futbolā maltieši ierindojās 1. un 2. vietās. Malači! Apsveicam!

25. jūlijā Gornicā tika aizvadīts neliels pludmales volejbola turnīrs starp jauniešiem no Ozolaines, Maltas un Lūznavas pagastiem. Sacensībām bija pieteikušās vairākas komandas, bet plāni pamainījās, un spēlēs piedalījās tikai trīs komandas.

Sieviešu komandu konkurencē 1. vietu izcīnīja Karina Nikolajeva un Evita Strode, bet labākie vīriešu konkurencē – Tālis Lozda un Jāzeps Augustāns. Pēc sacensībām

jaunieši spēlēja savam priekam, veidojot "random" komandas. Foršajā un draudzīgajā gaisotnē laiks paskrēja nemanāmi.

Augustā ir plānotas arī sacensības futbolā, tiek aicinātas visu MAP pagastu iedzīvotāju komandas. Datums un laiks tiks paziņots

Facebook lapā „Maltas apvienība sporto”.

Visu informāciju par sporta dzīvi Maltā un citos Maltas apvienības pagastos var atrast Facebook vietnē „Maltas apvienība sporto”.

Svetlana Mikanova,
MAP sporta organizatore

Ekrānšāviņš no Rēzeknes novada Sporta skolas video vietnē Facebook

No 13. līdz 19. jūlijam tika svinētas Rēzeknes novada dienas, kuru šī gada vadmotīvs bija "Ceļi stāstos". Visu nedēļu dažādās novada vietās norisinājās kultūras, sporta, izziņas un kopienu aktivitātes.

18. jūlijā Lendžos norisinājās Rēzeknes novada dienu centrālais notikums. Šogad īpašs akcents bija koncertuzvedums "Dzīmtuo zeme" režisores Ingas Vigules vadībā. Saglabājot Antona Rupaiņa lugas "Dzīmtā zemē" vēstījumu, koncertuzvedums atgādināja, ka nekur nav tik labi kā dzimtajā pusē. Tajā piedalījās daudzi Rēzeknes novada māksliniecišķie kolektīvi – vairāk nekā 200 dalībnieku, tostarp no MAP – Feimaņu „Vīmyns” un tautas deju kolektīvs "Lūznava". Svētkos piedalījās arī Maltas pagasta KN folkloras kopa "Anđeļņeicys" un dāmu klubiņš „Maska”. Prieks, ka izstādē "Dižgari no Rēzeknes novada" bija arī mākslinieka Jura Gaigala vārds.

Malta Rēzeknes novada dienā 2026

Maltas KN pasākumu organizatore kopā ar radošo komandu piedalījās Radošās alejas aktivitāšu organizēšanā. Bija atvērta mākslas telpa, kur varēja ne tikai skatīties, bet arī piedalīties – veidot, stāstīt, atstāt nospiedumu kopīgā darbā.

Radošajā alejā notika dejas un dzejas performances. „Stop Time Dance Studio” horeogrāfi krāsas un dejas simbiozē performēja Rēzeknes novada mūziķu dziesmas. Savukārt dzejas busiņā piedalījās dzejnieces: Līviņa Liepdruvieta, Ligija Purinaša, Valija Platece, Ineta Atpile-Jugane, kuras lasīja savu dzeju. Muzikālo atmosfēru radīja mūziķis Kristaps Višs.

Katram zonas apmeklētājiem bija iespēja izvēlēties kādu no Rēzeknes novada identitātes krāsas lentītēm, ar ko viņam asociējas Rēzeknes novads un iesiet to kamolā. (Tumši zaļā ģērboņa fonā – zaļie iekoptie tīrumi; gaiši zaļā karoga joslā – plauksmes spēks; nobriedušais vārpu zelts – pārticība; sudrabs kamola dzīparos – ļaužu prieks skanīgajās dziesmās; mel-

lais kontūrās – potenciālu un iespēju aprises; gaiši dzeltens grafiskajā rakstā – saulīte dienvidū; rozā grafiskajā rakstā – CILVĒKA BĒRNS; gaiši zils grafiskajā rakstā – MŪSU DEBESU PUSE; tumši zilais grafiskajā rakstā – mūžība).

Radošajā alejā varēja apskatīt arī instalācijas: „Sakari” (kādi ceļi ir atveduši uz Rēzeknes novadu: esi šeit viesis vai varbūt dzīvo šeit jau paaudzēs?),

„Saules ceļi” (Saulē mostas un ieskauj Rēzeknes novada ziedošos laukus un rudzu druvas. Kā arī varēja piedalīties lieldarbu tapšanā, uzzīmējot vai uzrakstot savas asociācijas noteiktām novada vietām vai objektiem un iziet cauri Plauksmes tunelim, izejot caur rudzu druvas, zaļiem iekoptiem tīrumiem).

Mārīte Šadurska,
kultūras pasākumu organizatore Maltas KN Valiijas Plateces foto

Stendā apkopoti Rēzeknes novadā pasniedzamie un tapušie “oskari”

18. jūlijā Lendžos bija iespēja iepazīt šie svētkiem speciāli apkopotos novada un Latgales mēroga apbalvojumus, kuru saknes un meklējamas Rēzeknes novadā.

Šī stenda idejas autore Santa Ostaša stāsta: „Viss sākās apmēram pirms gada, jūsmojot par Latvijas pirmo "Oskaru", ko saņēma filma "Straume", un tieši tad dažu MAP radošo cilvēku grupiņā piefiksējām, ka mums pašiem ir vairāki ievērojami apbalvojumi un arī Latgales mērogā nozīmīgu konkursu balvas top pie mums. Tad doma paplašinājās ar faktu, ka Rēzeknes novadā ir daudz citu konkursu un balvu, kas top pašu latgaliešu rokās. Tā nu šīgada Novada dienai par godu tapa īpašs stends, kurā vienkopus varēja apskatīt šīs balvas.”

Latgaliešu kultūras gada balva "Boņuks". Statuetes jau kopš pirmsākumiem – 2009. gada veido Maltas pagasta Garkalnos dzīvojošie keramiķi Vēsma un Aivars Ušpeļi darbnīcā „Malny Wyłki”. Vēsma kopš 2023. gada veido arī „Boņuka” skatītāju simpātiju balvu "Žīks". (Pirms tam trīs gadus to veidoja „Jašas podi”).

Rēzeknes novada „Gada balva kultūrā”. Rēzeknes novada pašvaldības iestāde "Kultūras un tūrisma pārvalde" kopš 2024. gada rīko šo konkursu, kurā balvu – tautumeitas statueti, kas vienlaikus ir arī praktiski pielietojama kā vāze, dēvē par „Baibu”, un tā tiek izlolota Daces Losānes rokās keramikas darbnīcā "Piterkolns Pottery" Ozolaines pagastā.

Rēzeknes novada uzņēmēju gada balva. Konkursa “Rēzeknes novada uzņēmums” (kas norisinās kopš 2013. gada) uzvarētāji saņem dizaina objektu, kas ataino gaišo un reizē arī sarežģīto ceļu uz panākumiem. Balva tiek veidota pēc Rēzeknes Mākslas un dizaina vi-

dusskolas absolventa Aleksandra Rezvova idejas.

Nikodema Rancāna balva Latgales izcilākajiem pedagogiem. Latgaliešu kultūras biedrība kopā ar Latgales Plānošanas reģiona pašvaldībām, Latgales Etnogrāfisko vēstniecību un citiem sadarbības partneriem rīko šo konkursu kopš 2015. gada. Balvas – sudrabā kaltas saktas veido rotkalis Rihards Ciblis Maltā.

Skatuves runas konkurss "Vuolyudzāni". To rīko LVLK-ŠA no 2001. gada sadarbībā ar Rēzeknes novada pašvaldību, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju un Rēzeknes Valsts 1. ģimnāziju. Balvu – vālodzes figūriņu sākotnēji veidoja keramiķis Pēteris Gailums, jau desmit gadus – māksliniece Maija Gailuma, kura veido vēl vienu pirms diviem gadiem iedibinātu balvu – arklu, ko pasniedz par mūža ieguldījumu latgaliešu valodā.

Vēl jāizceļ fakts, ka Maltas pagasts visā Rēzeknes novadā ir vienīgais, kurā tiek pasniegts apbalvojums „**Goda pilsonis**”. Tradīcija iedibināta 2002. gadā. Sudraba pienspraudi ar pagasta ģerboni gatavo konkursa kārtībā izvēlēts uzņēmējs.

Tāpat vērā ņemami fakti par vēl par diviem svarīgiem apbalvojumiem, kam ir sakars ar Rēzeknes novadu.

Silmalas pagastā dzimušā **Jāzepa Pīgožņa balva Latvijas ainavu glezniecībā**, iedibināta 2015. gadā. To aizsāka Rīgas dome sadarbībā ar Preiļu novadu un citām organizācijām. Viens no balvas idejas autoriem bija kinorežisors Jānis Streičs. Laureāti balvā saņem tēlnieka Jāņa Strupļa apzeltītu sudraba medaļu ar gravējumu un naudas prēmiju.

Tāpat ievēribas cienīgs fakts ir par **Zelta medaļu Londonā, ko 1903. gadā saņēma** Rozentovas muižas pienotava, kuru vadīja muižnieki Filips un Mihails Bogomoļeci. Tā kļuva pazīstama ar saviem augstākās kvalitātes piena produktiem. Balva nav radusies novadā, bet saņemta un atvesta uz novadu.

Tāpat jauna tradīcija ir “Čangāļu saiets”, kas jau četrus gadus notiek Bekšos, un katru gadu oriģinālas balvas top radošās komandas domu lidojumā, ņemot vērā saieta tēmu: 1. gadā tie bija kausi, kas tapa darbnīcā “Cukrasātā” pie Staņislava Viļuma un Violas Annas Bīriņas, 2. gadā – ozolzīļu “kausi”, 3. gadā – ziepju godalgas, 4. gadā – apgleznoti putnu būriši.

Tas viss apliecina Rēzeknes novada radošo potenciālu un to, ka novads pamatoti var lepoties ar savu “Oskaru kolekciju”. Tā noteikti nav bijusi mērķis, bet gan realitāte, kad jaukas tradīcijas – dažādās jomās pateikties līdzilvēkiem iet roku rokā ar pašmāju amatnieku darba godināšanu. Tā turpināt!

Informāciju apkopoja
Skaidrīte Svikša un Santa Ostaša

Madalenis ceļojums iz nūvoda dīnom

Gaismeņa ausa, sauleite lēce un Madaļa jau beja ceļā uz senioru telti Lendzūs. Tī jei satyka tuos, kurys jau seņ beja gribējuse satikt – Maltys aktivūs sīvīšu kluba „Maska” dāmys.

Juos īprīcynuoja Madali gon ar sovīm adeitajim, gon šyutajim, gon izšyutajim darbenim. Madaleite jau seņ nikur nabeja tik sirsneigi uzjīmta ī cīnuota: ēde pošu dāmu captūs peirāgus un dzēra jauneibys eliksiru. Tod vēļ tyka nūdzīduota „Masku” spēka dzīsmē, un Madaļa saprota, dēļ kuo juos vysys īr tik šmukys ī dzeivisprīceigys!

Ari cyti senioru kolektivi prīcēja ar sovom dzīsmem un dejom. Senioru teltī beja arī cīši sirsneīga, atsauceīga un šmuka vadeituoja, kura vysīm dalīnīkim deve gūda rokstus ī lelus, gordus peirāgus.

Saulainā nūskaņuojumā ī ar smaidu iz lyupom Madaleņa guoja sovus ceļus ī naceļus atpakaļ pi sova jauneibys dīnu bryuguona Mikeļa, lai daleitūs ar jū sovā lelajā prīcā. Jei cerēja, ka vokorā, dzerūt čaju, kūpā ar Mikeli nūdzīduos dāmu spēka dzīsmi „Bādu, munu lelu bādu, es par bādu nabāduoju...”.

Valentina Miklaševiča,

aktivūs sīvīšu klubeņa „Maska” daleibneica

Jūlijs bibliotēkā

Jūlijā turpinājās vasaras lasīšanas izaicinājums "Portāls uz kubu pasauli: Misiņa Malta", ko papildināja divas radošās aktivitātes bērniem.

No 1. līdz 17. jūlijam mazie un lielie lasītāji tika aicināti izveidot savu varoni no termomozaīkas.

Savukārt no 21. līdz 31. jūlijam bibliotēkā norisinājās radošā aktivitāte "Kubiskais Es: mans pikseļu portrets". Izmantojot krāsainus pikseļus, bērni veidoja savu unikālo portretu Minecraft iedvesmotā stilā, vienlaikus attīstot vizuālo domāšanu, radošumu un prasmi saskatīt sevi krāsu un formu mozaikā.

Abas aktivitātes kļuva par lielisku papildinājumu vasaras lasīšanas izaicinājumam, ļaujot bērniem ne tikai lasīt, bet arī radoši darboties, pavadot brīvo laiku bibliotēkā.

Atgādinām, ka vasaras lasīšanas izaicinājums "Portāls uz kubu pasauli: Misiņa Malta" turpinās līdz 24. augustam, tāpēc ikvienam vēl ir iespēja pievienoties un piedalīties aizraujošajā lasīšanas piedzīvojumā.

Jau pavisam drīz Maltas pagasta bibliotēkā sāksies arī "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2026"! Aicinām lasītājus visās vecuma grupās – bērnus, jauniešus un pieaugušos – iesaistīties jaunajā lasīšanas izaicinājumā, iepazīt vērtīgas grāmatas, dalīties iespaidos un kļūt par daļu no lielākās lasītāju kopienas Latvijā. Nāc uz bibliotēku, izvēlies savu grāmatu kolekciju un lasīsim kopā!

Pasākumi augustā

3.–14. augustā – interaktīvas „Just Dance” deju spēļu sacensības bērniem un jauniešiem. Dalībnieki individuāli vai grupās izpildīs deju kustības, sekojot spēles norādījumiem, un sacentīsies par augstāko rezultātu. Noslēgumā tiks apbalvoti veiksmīgākie dalībnieki.

27. augustā plkst. 15.00 – vasaras lasīšanas izaicinājuma „Portāls uz kubu pasauli: Misiņa Malta” noslēguma pasākums. Aicināti visi izaicinājuma dalībnieki!

Grāmatu izlases augustā

Mēneša izceltā grāmata bērnu literatūras nodaļā – Aijas Lisovskas „Dullā diena Dundurzālē”, aizraujošs stāsts par noslēpumiem un neparastiem notikumiem meža ciemā.

„Ieliec vasaru burciņā!” – grāmatu un žurnālu izlase ar receptēm un padomiem konservēšanai, ievārījumu gatavošanai un citu vasaras velšu saglabāšanai ziemai.

„Mēneša autors – Jānis Jaunsudrabiņš” – iepazīstam, izceļam vai no jauna iepazīstam rakstnieka, dzejnieka un gleznotāja nozīmīgākos darbus.

„Klasika vienmēr modē jeb notraucam putekļus” – augustā uzmanības centrā Fjodors Dostojevskis, kura darbi joprojām rosina pārdomas par cilvēku, morāli un dzīves jēgu.

Informāciju apkopoja
Evija Agule, bibliotekāre

Jūlijs BJC – dabas, radošuma un jaunām pieredzēm piepildīts mēnesis

11. jūlijā Maltas pagasta jaunieši iesaistījās **Mākslas piknika brīvprātīgo komandā**, palīdzot sagatavot pasākumu norisei – uzstādot teltis, iekārtojot radošās darbnīcas un rūpējoties par patīkamu atmosfēru apmeklētājiem.

Vides aizsardzības fonda projektā **“Dzīvo zaļi”** Maltas apvienības bērni un jaunieši jūlijā piedalījās vairākās izzinošās un praktiskās aktivitātēs, kas veicināja izpratni par dabu un vides aizsardzību.

14. jūlijā piedalījās nodarbībā par augiem, apvienojot teorētiskās zināšanas ar praktisku darbošanos. Kružos kopīgiem spēkiem tika izveidota jauna puķudobe, kurā katrs dalībnieks iestādīja savu lavandu vai daudzgadīgo augu. Tāpat projektā jaunieši devās arī uz bioloģisko zemnieku saimniecību “Vilkači” Stabulnieku pagastā. Tur iepazīna bioloģisko lauksaimniecību, degustēja saimniecībā ražotos produktus, apskatīja ziedošos lavandas laukus un piedalījās radošajā darbnīcā, gatavojot savas unikālās zaļu tējas.

15. jūlijā Maltas un Silmalas jaunieši devās uz Rāznas Nacionālā parka nodarbību brīvā dabā – mežā, kur izzināja dabas vērtības. Jaunieši iepazīna meža dabas bagātības, pētīja kokus un augus, uzzī-

nāja vairāk par osiem – unikāliem vaļņveida pauguriem, kā arī pārrunāja, kā pareizi sagatavoties pārgājieniem. Svarīga nodarbības daļa bija saruna par cieņu pret dabu un atbildīgu rīcību – kampaņā **“Dabā ejot, ko atnesi, to aiznes!”** jaunieši atgādināja sev, ka tīra vide sākas ar katra cilvēka izvēli un rīcību. Vasaras piedzīvojumu turpinājumā – izbrauciens pa Rāznas ezeru ar „BuruGuru” ļāva iepazīt Rāznas Nacionālā parka skaistumu no cita skatpunkta

22. jūlijā MAP jaunieši piedalījās Erasmus+ projekta “Art & Nature on Prescription” aktivitātēs, kas tika organizētas starptautisko apmācību ietvaros Lūznavas muižā. Īpašs prieks bija par jaunietales Martas **Rēzijas Kalniņas** iniciatīvu – viņa vadīja radošo darbnīcu ārvalstu viesiem, kurā dalībnieki origami tehnikā veidoja krāsainus papagaiļus. Apmācībās piedalījās dalībnieki no Latvijas, Igaunijas, Austrijas, Grieķijas, Itālijas, Spānijas un Norvēģijas. Latviju pārstāvēja arī Maltas pagasta jaunatnes darbiniece Kristīne Sovane, kura kopā ar citu valstu pārstāvjiem apguva jaunas metodes darbam ar jauniešiem.

Deviņu dienu apmācību laikā dalībnieki piedalījās radošajās darbnīcās, dabas praksēs, pārgājienos un dažādās neformālās izglītības aktivitātēs. Viņi iepazīna Rēzeknes novada kultūras un dabas mantojumu – Lūznavas muižu, Rāznas Nacionālo parku, Zosnas muižu, vietējo amatniecību un kopienas iniciatīvas. Par dalību 65 stundu apmācību kursā Kristīne Sovane saņēma Youthpass sertifikātu.

Kristīne Sovane,
Maltas pagasta
jaunatnes darbiniece

Jūlija izskaņā – Miera svētki Maltas upes krastā

Žukovska. Jāpiebilst, ka šai nodarbībai bija liela piekrišana, jo piedalījās gan bērni, gan pieaugušie.

Turpinājumā skaņas māksliniece Santa Savicka-Drozdoва pasākuma dalībniekus ievadīja mediatīvo mūzikas instrumentu sinerģijā, ko papildināja ar savu pašsacerēto dziesmu “Vosora”. Kā atzina pati māksliniece, tieši šī prakse viņai pašai ir ļāvusi nepazaudēt sevi, būt harmonijā ar sevi, neskatoties uz traucsmaino pasaules ritmu mums apkārt. Nodarbības beigās māksliniece katram apmeklētājam piedāvāja arī izvēlēties dažādas sajūtu un asociāciju kārtis, kurām varēja atrast arī simbolisko skaidrojumu.

Savukārt drosmīgākie apzinātības treneres Alīnas Vasjkovas vadībā piedalījās Sadhu Dēļu nodarbībā jeb staigāšanā pa nagliņām. Katram dalībniekam bija jāizdomā nodoms, kura vadīts viņš piedalīsies šajā izaicinājumā, un finišā jāatklāj savas sajūtas, cik tas bija viegli vai grūti. Kāds šo ceļu veica lēni, cits centās pārvarēt ātrāk. Interesentu netrūka.

Pēc asām sajūtām pasaku terapijas speciāliste Kristīne Deņisova aicināja visus uz pasaku valstību. Dalībnieki strādāja ar simboliem –

namiņš (droša vieta), pasaku tēls (iekšējs spēks), dāvana (resurss). No tiem pēc tam tapa jauna pasaka – individuāla, tā, kuru katrs dalībnieks rakstīja un zīmēja pats ar otiņas un kafijas palīdzību, radot kafijas gleznu. Jāatzīst, ka daudzi dalībnieki atklāja ļoti dziļus, personīgus un emocionālus stāstus.

Savukārt vakara noslēgumā, kad pār Maltas upi jau cēlās miglas vāli, uzburot naksnīgi zvaigžņotu atmosfēru, drāmas terapeite Inga Leone aicināja uz drāmas terapiju. Dalībnieki ar lielu interesi iesaistījās diskusijās, atklājot to, ka ikdienā bieži vien paši arī pielieto drāmas terapijas metodes, lai rastu atbildes uz sarežģītām dzīves situācijām. Jāpiebilst, ka ikdienā terapeite strādā ar onkoloģijas pacientiem.

Sagatavoja **Mārīte Šadurska**

Pēdējās jūlija dienas pēcpusdienā Maltas upes krastā valdīja mediatīva un iedvesmojoša gaisotne, jo tika aizvadīts nu jau trešais Maltas apvienības parku festivāls.

Par spīti karstajai saulei, no tuvākām un tālākām vietām apmeklētāji pulcējās uz smilšu gleznu veidošanu Maijas Gailumas pavadībā. Katram bija jāklūst par mākslinieku un jāuzskicē glezna. Kāds iedvesmojās no pasaku tēliem, cits skaistumu saskatīja dabā. Katrs darbs bija unikāls, paužot dalībnieku pasaules redzējumu caur krāsaino smilšu prizmu.

No ārējās krāsu pasaules, dalībnieki tika aicināti sajūst savu iekšējo krāsu pasauli, baudot Yoga Flow jeb plūstošo jogu, skaņas meditāciju un piedaloties tējas ceremonijā, ko piedāvāja jogas meistare Alīna

Ieskats izstādē “Senas lietas no pasta un sakaru jomas”

Maltas vēstures muzejs piedāvā izstādi “Senas lietas no pasta un sakaru jomas”. Vasarā tās apmeklējums priecējis, un nolemts pārdzināt iespēju **to apskatīt (līdz 23. oktobrim)**, dodot iespēju arī skolēniem, atgriežoties no brīvlaika, iepazīt seno priekšmetu stāstus. Šajā numurā turpinām publikāciju sēriju.

Kabatas pulksteņa ķēdes žetons – kulons (piekariņš) “Krievijas Impērijas 7 kapeiku pastmarka” ar krāsainu emalju, datējums no 1908.–1917. gadam. Attēlā – piekariņš (no kolekcionāra Gunāra Indričāna kolekcijas), kuru radīja meistars – sudrabskalis Antips Kuzmičovs, kas sadarbojās ar „Tiffany&Co”.

Šādu pulksteņa ķēdes piekariņu vīrietis parasti saņēma kā dāvanu no mīlotās sievietes, mātes vai māsas. Dāvanas simboliskais vēlējums bija: “Lai tev vienmēr pienāk tikai labas ziņas!”

Iepriekšējā “Maltas Dzirnu” numurā bija apkopota informācija par pajūga zvaniņiem, kas tika izmantoti kā signālierīce, kas paziņoja par pasta karies ierašanos. Tomēr pastāvēja vēl viens signālinstruments, ko izmantoja kučieri, kas brauca ar pasta kariesēm – pasta rags. Attēlā – vairāk nekā 130 gadus sens oriģinālais pasta rags no G. Indri-

čāna kolekcijas, datējums ap 1850.–1890. gadu. Šis instruments ir izgatavots no misiņa un vara, tam ir gredzenveidā tīts stobrs un piltuvveida gals. Pasta ragam bija sava oficiālā nošu sistēma un stingri reglamentētas melodijas. Katra Eiropas valsts (tostarp Krievijas Impērija, kurā ietilpa Latvija) izstrādāja oficiālas pasta signālu nošu grāmatas. Katram kučierim pirms stāšanās darbā šie nošu signāli bija obligāti jāiemācās un jānokārto eksāmens. Šī akustiskā sistēma bija tik slepena un svarīga, ka parastiem cilvēkiem pūst pasta ragu bija stingri aizliegts ar likumu.

Pasta rags kā simbols redzams arī uz dāņu pasta somas, ko muzejam uzdāvinājis Jāzeps Kuksa. Šī vēsturiskā soma ir autentiska Dānijas Karaliskā pasta (Post & Telegrafvæsenet) pastnieka soma. Tā kalpoja kā darba aprīkojums 20. gadsimta vidū, parasti ap 1940.–

1960. gadiem, kad pastnieki vēstules un pakas piegādāja ar kājām vai velosipēdiem. Padomju gados šo somu Ludzā izmantoja pasta darbinieki pasta pārvadāšanai. Pašlaik soma ir uzņemta Maltas vēstures muzeja krājumā un iekļauta Latvijas nacionālajā muzeju krājumā.

Krievijas Impērijas pasta un telegrāfa vēsturiskā uniformas pogas, kas lietotas no 1885. līdz 1917. gadam, no Gunāra Indričāna kolekcijas.

Šādas pogas nēsāja Krievijas Impērijas pasta un telegrāfa darbinieki un ierēdņi uz savām dienesta uniformām līdz pat impērijas sabrukumam. Izgatavotas “Brāļu Vunderu” pogu fabrikā – viena no vadošajām un slavenākajām uniformu furnitūras ražotnēm Krievijas Impērijā. Uz pogas attēlotas divas sakrustotas zibens bultas, kas savitas kopā ar diviem pasta ragiem. Bultas simbolizē telegrāfa un sakaru sistēmu, savukārt pasta ragi ir tradicionālais pasta dienesta simbols. Katram pasta darbiniekam, kurš devās ceļā ar

zirgiem, uniformas sastāvā ietilpa vēl citi svarīgi elementi: pasta rags pie jostas, misiņa plāksne ar pasta stacijas numuru vai reģiona nosaukumu, ādas pasta soma.

Izstādē apskatāmas arī zirglietas no muzeja krājuma un kolekcionāra Gunāra Indričāna kolekcijas, kā arī sedulkas ar metāla rokturiem un rotājumiem no Maltas vēstures muzeja krājuma. Starp praktiskajām detaļām izceļas unikālie pavadu atsvari jeb grožu pastiprinātāji, kas kalpoja kā sava laika mehāniskais gāzes pedālis zirga gaitas pātrināšanai. Tāpat izstādē skatāmais sedulku rokturu komplekts parāda, ka 19. un 20. gadsimta mijā pat visikdienišķākā zirga iejūga detaļa tika uztverta kā audekls meistara radošajai izpausmei.

Sagatavoja
Jana Indričāne

(Turpinājums nākamajā numurā.)

Izstādes informatīvos materiālus izstrādāja Maltas vēstures muzeja krājuma glabātāja Jana Indričāne, izmantojot vēsturiskās publikācijas, pētnieciskos darbus un citus publiski pieejamus avotus. Atsevišķi teksti un tulkojumi izstādes vajadzībām sagatavoti, balstoties uz izmantotajiem avotiem. Izmantoto avotu saraksts glabājas kopā ar attiecīgo pētniecības darbu Maltas vēstures muzejā un ir pieejams pēc pieprasījuma.

Silvija Pīgožne: „Muzejam arī 21. gadsimtā jāuztur senatnes vēstījums”

Ir cilvēki, ar kuriem novērtējam laika svarīgumu. Un izšķirošais ir nevis kopā vadīto mirkļu skaits, bet kvalitāte, ko piešķir cilvēka stārojums un iekšējā inteliģence. Ir arī iestādes, kur laiks šķiet apstājies. Muzejs ir viens no tiem, bet cilvēka interese un darbs spēj atdzīvīnāt par klusējošus priekšmetus.

Tieši tā īsi var raksturot laiku, ko Maltas vēstures muzejā vadītājas amatā aizvadīja **Silvija Pīgožne**. Viņa 6. jūlijā aicināja uz īpašu „izlaidumu” un paziņoja, ka esot īstais laiks doties pelnītā atpūtā. Mums atliek respektēt lēmumu un atcerēties labāko, ko viņa Maltai devusi sava aktīvā darba gados.

Mirkļi, apstājieties...

Ikvienam vēl svaigā atmiņā daudz un dažādie pasākumi, Silvijas smalkā pieceja katram darbam un scenārijam („Agrās vakariņas ar ģimenēm”, „Tuvāk saknēm” u.c.).

Nupat vēl, šķiet, veidojām grāmatu par Maltu. To laiku es ļoti vēlētos izbaudīt vēlreiz... „Šī grāmata bija Maltas lielo personību sadarbības kulminācija. Rezultāts – nemateriālā kultūras mantojuma vēstures piemineklis Maltai un maltiešiem! Šķiet, ka maltieši nekad tik aktīvi nebija lasījuši – nāca uz muzeju un ņēma to grāmatu!”

Silvijai tagad noteikti būs laiks daudz kur pakavēties atmiņās, bet, pirmkārt, jau savā saulainajā bērnībā, kas aizvadīta Aglonā. Mamma

bijusi pasta priekšniece, tētis strādājis maizes ceptuvē. „Biju vienīgais bērns, juts kā Dieva azotē – visi mani žēloja, mīlēja...” (Starp citu, Silvija ir dzimusi Landsberga un dzimtas saknes aizved pie vācbaltiešiem, arī Felkerzāmiem.)

Mācījusies Aglonas vidusskolā, tad daugavpils Pedagoģiskajā institūtā, kur ieguva skolotāja speciālitāti (krievu valoda latviešiem un latviešu valoda krieviem vidusskolā). Tur arī iepazinusies ar vīru Jāni, kurš studējis fiziku un matemātiku. (Viņa dzimtā puse Aizkalne, bet abas babas no Pušas.) „Draudzene kaut kā izlielija Pušu un mani tā uzrunāja. Tā abi ar vīru atnācām uz Pušas pamatskolu. Vādīju arī novadpētniecības pulciņu, ar Pušas bērniem izzinājām apkārtni. Savācām nostāstus par vietvārdiem. Sešus gadus vadīju rajonā audzināšanas un ārpusklases darba metodisko apvienību.”

Skolā nostrādājusi līdz pat tās slēgšanai 2006. gadā. Interesants fakts viņas biogrāfijā – tovasar uz mēnesi devusies strādāt uz Lielbritāniju, griezusi, fasējusi salātus. Pēc pāris mēnešiem parādījusies vakance – Pušas tautas nama vadītāja. Silvija piekritusi, un arī šo laiku gribētu pagriezt atpakaļ. „Skaistās atmiņās daudzie pasākumi, tādi kā Ādama Kāpostiņa piemiņas pasākumi, anekdošu konkursi, „Piena upes”. Arī šim posmam pienāc loģisks laiks teikt ardievas, jo jutosi, ka apgrūtinā aktīvie pasākumi.

2012. gadā pietuvojusies muzeju jomai, izveidojot savu senlietu krātuvi „Radio randiņš”. Darbs muzejā vilinājis ar mieru, bet...

Muzejs – sajūtu mozaīka

„Tas izrādījās darbs ar daudz dziļāku saturu, nekā KN. Muzejs nav viena niša, bet mozaīka, kas sastāv no daudziem kristāliņiem: pētniecība, darbs ar cilvēkiem iepazīšana, ekspedīcijas, kas atver jaunus avotus utt. Tas ir īpašs koloģisks, vide, kas pakļauj.

Ar dēliem Kārli un Gunti

Man sākumā nebija ne jausmas pat par muzejiskie termini. Turklāt jau pirmajā gadā (2013) bija jāsagatavojas akreditācijai. Pirmais lielais darbs – pamatekspozīcijas nomaiņa. Prieks, ka dizainere Dagnija Bernāne izprata manu ideju, ko redzat muzejā joprojām.”

Viņa pauž nožēlu, ka nepaspēja izveidot jauno ekspozīciju, kas jau izkristalizējusies. „Cerams, ka tā kādreiz tiks īstenota, jo paredz svarīgus virzienus – Rozentovas muižas un Pavļukeviču dzimtas stāsts. Pērnad bijām ļoti aizrāvušās ar Rozentovas muižas pētniecību, atklājās tik daudz jaunu faktu. Jana man uzdāvināja kafejnīcas „Madam Brioss” apmeklējumu Jūrmalā, izbaudot franču šarmu. Reizēm iejutos arī Adeles Deprē lomā. Un sajūsmināja kāda zēna teiktais: „Jūs gan esat aktrise.” (Smejas.)

Bet tik un tā ir paveikts daudz. „Darīju visu pēc labākās sirdsapziņas. Atmiņā ir suģestējošā ekspedīcija uz Černosti, tās iedzīvotāju stāsti, barikāžu dalībnieki, dzelzceļnieku atmiņas. Sajūtās paliks sadarbība ar Klāru un Donātu Kondroviem, Veltu Lapu, Juri Gaigalu – tādi cilvēki ir Dieva dāvana Maltai.

<< Ar savu viedumu, dzīves vēstījumu, sirdsgudrību, vienkāršību un lielu labestību. Muzeja darbā, satiekot tādos cilvēkus, viņi deva spēku, iedvesmoja. Viņi pierādīja, ka pasaule turas uz tiem labajiem, patiesajiem cilvēkiem.” >>

Ar vecākiem
Antonu un Eleonoru

Silvija ir pateicīga ikvienam „muzeja draugam”, kas šo gadu laikā ir atbalstījuši.

„Lielais paldies abiem vadītājiem – gan Vitālijam Skudram, gan Edgaram Blinovam – no abiem kā muzeja vadītāja saņēmu atbalstu, vienmēr muzeja izgausmē ieinteresētu attieksmi.

Paldies visiem vietējiem un pieaicinātiem māksliniekiem, Malta poļu nodaļai, Valērijam Orlovam. Paldies Malta iestādēm: mūzikas skolai, Rozentovas pamatskolai. Par sadarbību un vēlmi rādīt muzeja vērtības Malta vidusskolas skolotājiem: Ingai Lubānei, Rasmai Afanasjevai, Olgai Kolesnikai, Innai Mironovai utt. Veiksmīga izveidojās sadarbība ar bibliotēku – Oļesju un Eviju, pirms tam Antonīnu Krūzu, Ivetu Noviku, Daci Mikasenoku. Vēl bieži muzeja apmeklētāji bijuši: Marija Podnieka, Helēna Vaišļa, Vija Livdāne, Jāzeps Urtāns un daudzi citi. Muzeja darbā ļoti patika gan profesionālu, gan amatieru, amatnieku darbu izstādes. Īpašs lepnums par vietējiem māksliniekiem.”

Jautāju, kādu viņa redz muzeja nākotni? „Mazā muzejā problēma ir aktuāla – resursi ļoti ierobežoti, daudz ko nevar paspēt. Tāpēc esmu pateicīga muzeja kolektīvam Janai un Aijai, ka strādāja ar tādu atdevi! Ļoti žēl, ka ar Janu nesanāca strādāt agrāk. Daudz būtu izdarījušas, jo viena otru papildinājām, atbalstījām. Brīnišķīgs cilvēks, no

kura var mācīties toleranci. Paldies par kopā noietu ceļa posmu, kurā mūs vienoja darbs muzejā.

Diemžēl to neīstenoju, bet esmu sapratusi un to novēlu tiem, kas strādās muzejā:

<< Lai ietu līdzi laikam, jāpasniedz muzeja piedāvājums aizrautīgā veidā, bet neaizmirstot, ka vislielāka vērtība ir autentiskais priekšmets. Nedrīkst aizej galējībās, ka tehnoloģijas muzeja garu salauz. Prasmīgi jānovelk robežas. Muzejam jāuztur senatnes lietu vēstījums. >>

Sagaidot Malta nosaukuma 90. gadadienu, Silvija saka: „Arī šajā brīdī tiek veidota nākotnes vēsture. Gribu novēlēt, lai pēc 100 gadiem par Maltu lasītu ar apbrīnu, tā kā mēs tagad lasām par senākiem notikumiem. Vizualizējot 21.gs. maitieti, man veidojas toleranta, pozitīvi tendēta, labestīga, labvēlīga, radoša, uz attīstību vērsta cilvēka tēls. Lai saulaino Maltu vienmēr apspīd mierpilna, uz cilvēku iekšējo gaišumu vērsta gaisma.”

„Ūga-ūdzeņa”

Sarunā jautāju, kā jau mēnesi jūtas „brīvsoli”? „Šis lēmums bija apzināts. Nu būs laiks sev. Vienīgais – vēl nevaru pierast, ka darba lietās nezvana telefons. Lielais stimuls man ir „ūga-ūdzeņa”. Sākumā gribēju sporta riteni, bet sapratu, ka trūks spēka lielākiem gabaliem, tāpēc elektriskais. Tas man paver jaunus apvāksņus. Līdz šim staigāju ar suņuku, tagad suņukšpenisonārs netiks līdzi. Redzēju arī Maltā, kā daži brauc uz tāda, baidot braucienu! Beidzot varēšu aizbraukt tur, kur vēlēšos, un arī baidīt dabu. Jau esmu aizstūrējusi uz muzeju, biju Lūznavā.”

Kā Silvija tēlaini pateica izlaidumā, vēl nav izdomāts tāds plaukts, kurā viņa būtu noliekama. Jo viss turpinās – ar iespēju veltīt laiku diviem mazajiem brīnumiem – mazmeitiņām, sev, grāmatām, ziediem jeb dzīves baudīšanai. „Plānu pagaidām nav, dzīve rādīs.”

Skaidrīte Svikša

„Muzejā katram priekšmetam ir savs stāsts. Bet aiz katras kolekcijas, katras izstādes un katra pētījuma vienmēr ir cilvēks. Un mūsu muzeja stāstu daudzus gadus esi rakstījusi Tu.

Ir cilvēki, kuru aiziešana pensijā nozīmē vienkārši jaunu dzīves posmu. Bet ir cilvēki, kuru aiziešana atstāj tukšāku vietu ne tikai kabinetā, bet arī cilvēku sirdī. Tu esi viens no šiem cilvēkiem.

Muzejā mēs glabājam pagātnes liecības, lai tās nepazustu. Bet ir cilvēki, kuri paši kļūst par daļu no muzeja vēstures. Tu esi viens no šiem cilvēkiem. Tu esi atstājusi daļu no sevis mums katram. Un par to – paldies.

Muzejs turpinās savu darbu. Taču tas vairs nebūs tāds pats. Pietrūks mūsu sarunu, Tava smaids un sajūtas, ka vienmēr blakus ir cilvēks, uz kuru var paļauties.

Lai Tev izdodas skaists, mierpilns un laimīgs jaunais dzīves posms. Lai Tev apkārt vienmēr ir tikpat daudz mīlestības un sirsnības, cik Tu gadu gaitā esi dāvājusi citiem.” (Jana Indričāne)

„Asmu apbreinājuse Tovu atdevi dorbam, rodūsumu un naizseikstūšū idvasmu. Paldis par cilvēceību, sapratni un atsaucību. Tu beji super kolēģe un ideāla vadeituoja. Tu esi peļņiejuse izbaudeit vysu, kam ipriķš napītyka laika.” (Aija Jermolajeva)

Par ebreju likteņiem Maltā un tās apkārtnē

Ebreju masveida iecelšana Latgalē sākas 17. gs. vidū. Sākotnējie dati par mūsu puses ebrejiem attiecināmi uz 1772. gadu, kad Dvēseļu revīzijā Prezmas muižā fiksēti šādi uzvārdi: Semonovičs, Mavševičs, Modoļevičs, Fatarovičs, Jakubovičs, Sroļeviča, Jeikovičs. 1784. gada ģenerālmērišanas aprakstos Iserovkas muižā dzīvoja Dāvids Glēzers, Movša Tulbovičs un Sorja Ainbinders. Ap 1869. gadu pirmoreiz minēts Maltas miestniņš (tagadējā Silmala), kura iedzīvotāji 1897. gadā lielākoties bija ebreji – tirgotāji un amatnieki. Tautas skaitīšanā figurē šādi uzvārdi: Bobrova, Skuteļskis, Levins, Černe, Gaļanskis, Abramsons, Žogots, Švalbe, Zlotins. 1906. gadā Iserovkas miestniņā (Antonopole) atradās tikai 2 dzīvojamās ēkas, to iedzīvotāji bija 13 abu dzimumu ebreji. 1906. gadā Maltā (tag. Silmalā) bija ebreju sinagoga un skola, dzīvoja 126 ebreji. 1897. gadā Vertukšņu krogā dzīvoja Morduhs Hači, Solomenkas krogā saimniekoja Vulfs Segals, krogā dzīvoja arī Mihels Veismans. Borovajas krogā dzīvoja Ābrams Bērs Medņickis un Peisaks Tulbovičs.

1901. gada 20. aprīlī Vitebskas guberņas valdē iesniegts Boļeslava fon Zigera-Korna lūgums atļaut ierīkot lopkautuvi ebrejiem Kornopoles muižā pie Antonopoles stacijas. Lūgumā minēts, ka ebreju kāvēji piegādā gaļu arī Rozentovas slimnīcai, Antonopoles pasta nodaļai un Antonopoles dzelzceļa stacijas kalpotājiem. Borovajas sadzā dzīvoja tirgotāji Dāvids Zlotins, Iciks Šecers, Basja Vorčavtiha. 20. gs. 20. gados tagadējā Maltā bija apmēram 50 ebreju ģimenes (bija sava sinagoga, atradās tagadējā baltajā ēkā Stacijas ielā).

Ebreju skaits Maltas pagastā 1935. gadā bija 384 jeb 3,87% no iedzīvotāju kopskaita (9913). Borovajā (Maltā) no 715 iedzīvotājiem 176 bija ebreji, Maltā (tag. Silmalā) no 277 iedzīvotājiem 107 bija ebreji. Lielākā daļa esošo veikalu, kuru Maltas pagastā bija vairāk nekā 80, piederēja ebrejiem. Ebreju kopiena Maltas pagastā bija starp pēdējām organizācijām pirmskara Latvijā.

Vācu karaspēks ienāca Maltā 1941. gada 4. jūlijā, kad arī sākās ebreju iznīcināšana, kas ilga līdz pat septembrim.

Latvijas Universitātes Jūdaikas studiju centra vietnē memorialpages.lv lasām, ka „daļa Maltas ebreju tika nošauti kopā ar vietējās apkaimes – Silenes (iepsējams, domāta Silmala) un Pīgožņu – ebrejiem Baldenes (Baldas) mežā jūlija beigās, bet masveidīgākā Maltas ebreju slepkavība notika septembra beigās pagrabā netālu no Kultūras nama (1. maija ielā 76), tās laikā nošauti ap 200 ebreju. Baldas mežā bija izraktas trīs milzīgas bedres, kurās tika aprakti Silmalas, Maltas, Pīgožņu ciema ebreji”.

No maltietes Klāras Kondrovai atmiņām: “Atceros, vienreiz atnāca Lešetņikovs tāds pie mammas un teica: „Ой, знаешь, что у нас сегодня ночью творилось, это ужас: весь лес рычал, рыдал и стрельба была...”

Kad tuvojās Padomju armija, Maltā ieradās hitlerieši ar galīgi novārgušu cietumnieku grupu, kas atraka masu kapu pie aizsargu na-

ma un liķus sadedzināja. (no raksta Dzimtenes Balss, 28.10.1965.)

Pagrabis – nežēlīgo notikumu liecinieks

Maltas ebreji tika nošauti pagrabā pie 1. Maija ielas 76. Tam bija 2 metrus augsta, 1,5 metra plata un 3 metrus gara priekštelpa. Pagraba augstums – 3 metri, garums – 6 metri, platums – 4 metri. Uz pagraba bija uzbērts 1,5–2 metrus biezs zemes slānis. 3,4 m dziļumā veda akmens kāpnes.

Arestētos izvietoja policijas iecirknī (māja, kas atrodas pāri ielai iepretim piemineklim), arī iecirkņa šķūnī. Policistiem jau iepriekš tika sadalītas lomas: kas vedīs no iecirkņa uz pagrabu, kurš priekštelpā ebrejus izģērbs, kas šaus, kas iznesīs no pagraba, kas zirgu pajūgā vedīs liķus līdz bedrei, kas apraks.

Māja Stacijas ielā 2

„Agrākais ebreju veikaliņš, bet 1941. gadā tur pāris nakts tika turētas pirms nošaušanas divas vai trīs ebreju ģimenes no Silmalas. Uz cementa grīdas bijuši nomesti salmi, uz tiem viņi gulēja,” stāsta novadpētnieks Sergejs Šilovs. „80 ebrejus dzina ar kājām no Silmalas, tad Baldas silā nošāva. Pēdējie no nošautajiem Silmalas ebrejiem bija Saltuperu ģimene (Hiršs, Mīhļa, Mirjams, Elisars), kuri tika nošauti pie Tiskādu ezera, bet vēlāk pārāpbedīti Ružinas kapsētā.”

„Saltuperu liķus aplaupīja, noņemot Ģirsam un Marijai laulības gredzenus. Gumijas bumbiņa slepkavām nebija vajadzīga, un to lemeta kapā kopā ar nogalinātajiem bērniem. Asinīm apraipītie rati devās uz ezeru, bet Barkāns un Basankovičs atgriezās Saltuperu

dzīvoklī. Tur viņi meklēja «ebreju zeltu».” (Cīņa, 14.10.1965.)

Šos zvērigos darbus veica Maltas policisti “pašaizsardzībnieki”: Haralds Puntulis, Jāzeps Drozdovskis, Ivans Siņavskis, Andrejs Barkāns, Ludvigs Lisovskis, Francis Lipsnis, Francis Lemešonoks, Jāzeps Basankovičs u.c., kuri veidoja t.s. “Maltas nāves bataljonu” – šāvēju komandu. Tieši viņi publiski nošāva arī 30 Audriņu iedzīvotājus Rēzeknes tirgus laukumā, kā arī Ludzas čigānus, jo ludzānieši paši negribēja to darīt, turklāt 1941. gada 22. augustā piedalījās 381 ebreja nošaušanā Riebiņos un citur. 1942. gada jūlijā H. Puntulis ziņoja Rēzeknes policijas vadībai, ka Maltas policijas iecirknī likvidēti 713 Maltas ebreji un 28 čigāni.

J. Drozdovskis tiesas prāvā atzina: “Savējos mēs iznīcinājām kultūrāli.” „Maltā Puntulis nav apgrūtinājis sevi pat ar nošaujamo aizvešanu uz mežu: tie noslepkavoti kādā mūra pagraba un pēc tam aprakti pie vietējā aizsargu nama. «Priekšroku» viņš vispirms devis

trūcīgajiem ebrejiem, lai no turīgākajiem varētu izmānīt vērtslietas.. (Dzimtenes Balss, 28.10.1965.)

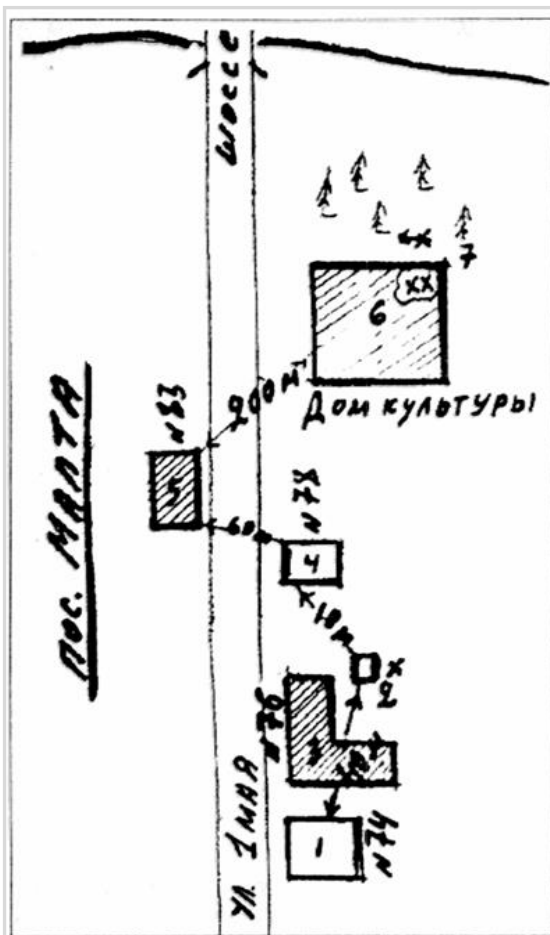
Nav zināms, kāpēc tiesas process tika rīkots tik ilgu laiku pēc kara (60. gados). Pavisam savas liecības nodeva 138 cilvēki. No taisnīga soda izdevās paglābties nedaudziem slepkavām. H.Puntuli kopā ar A.Eiheli un B. Maikovski tiesāja aizmuguriski un 1965. gada

30. oktobrī piesprieda nāves sodu, bet viņi tajā laikā dzīvoja ārzemēs. H Puntulis bija apmeties Kanādā, Ontario štatā. J. Drozdovskis netika tiesāts. Viņš dzīvoja Austrālijā. Nav zināms Andreja Barkāna un Ludviga Lisovska liktenis. Ivans Siņavskis 1951. gada 28. jūlijā tika notiesāts uz nāvi. 1951. gada 24. augustā spriedums izpildīts. Francim Lemešonokam 1961. gada aprīlī piesprieda nāves sodu. Jāzeps Basankovičs notiesāts uz nāvi 1965. gada 30. oktobrī.

Piemīņas vietas

2004. gadā pie Kultūras nama, vietā, uz kuru tika nesti pagrabā nošautie ebreji, Latvijas Ebreju draudžu un kopienu padome uzstādīja melna granīta pieminekli ar Dāvida zvaigzni un uzrakstu ivritā, latviešu un angļu valodā: “Maltas ebreju piemiņai, kurus 1941. gada septembrī noslepkavoja vietējie policisti – nacistisko okupantu brīvprātīgie”. (Avots: memorialplac.es.lu.lv) Maltas pagasta grāmatā minēts, ka „piemiņas akmens ir starp upuru nogalināšanas un pišļu aprakšanas vietu”. Jebkura gadījumā – tas ir iesvētīts un glabā piemiņu par traģiskajiem notikumiem un nežēlīgi nogalinātajiem ebrejiem.

Sagatavoja **Skaidrite Svīkša** (Pēc grāmatas „Maltas pagasts pētījums un atmiņas”, vietnes memorialplac.es.lu.lv, www.periodika.lv materiāliem.)

Plāna attēls no G.Smirina un M.Melera pētījuma izdevumā „Holokausta izpētes jautājumi”, Rīga, 2003.

Maltas ciems. Notikuma vietas apskates protokolam (1960. gada 9. februāris) pievienotās shēmas fragments:
2 – pagrabs, kur nogalināja Maltas ebrejus,
5 – policijas iecirknis,
6 – kultūras nams, kur atradās bedre ar līkiem (atzīmēta ar diviem krustiņiem)
7 – vieta, kur 1944. gadā pirms hitleriešu atkāpšanās sadedzināja līkus (LVA, 1986. f., 1. apr., 44109. l., 21. sēj., 122. lp.)

RĒZEKNES
NOVADSMaltas
pagasts

Maltas pagasta svētki Maltai 89

IEEJA: BEZMAKSAS

Pasākuma laikā tiks veikta fotografēšana
un filmēšana publicitātes vajadzībām

22. AUGUSTĀ

SVĒTKU PROGRAMMA

14.00 SVĒTKU TIRDZIŅŠ**14.00 - 18.00 LIELFORMĀTA SPĒLES****14.00 - 14.40 SUŅU PARAUGDEMONSTRĒJUMI**

Rēzeknes kinoloģiskās attīstības centrs

14.40 - 15.40 ANIMATORU PROGRAMMA

"Huntrix – skatuves zvaigznes"

16.00 - 19.00 RADOŠĀS DARBNĪCAS

Sejiņu apgleznošana

Aproču gatavošana

Vējdzirnaviņu izgatavošana

15.30 - 17.30 ATRAKCIJAS BĒRNIEM

Piepūšamās atrakcijas

Balonu māja

16.00 - 17.00 KONCERTS "CEĻAVĒJŠ"

Piedalās Maltas pagasta kultūras nama kolektīvi:

Pūtēju orķestris "Vikords"

Folkloras kopa "Anđeļņeicys"

Sieviešu vokālais ansamblis "Kalinuška"

Līnījdeju grupa "Pienēnpūka"

Deju grupa "Simona"

Individuālie izpildītāji: Glorija Rudzīte, Žanna Sļadzevska un Ilja Orlovs

17.30 - 18.30 VAAKS / VAKUUMS PRIEKŠNESUMI

Eksperimentālās mūzikas projekts

19.00 - 20.30 MUZIKĀLĀS APVIENĪBAS "MELODIA" KONCERTS

Uzstājas Trio Melodija un ģitārists Jānis Rolmanis

22.00 - 3.00 DISKOTĒKA

Kopā ar Dj Dion

Izdevējs – Maltas apvienības pārvalde Maltas pagastā.

Reģ. Nr.40900027426. Juridiskā un faktiskā adrese: Brīvības iela 6, Malta, info@malta.lv

Rekvizīti: Banka: A/S Swedbank, Swift kods HABALV22, konta Nr. 45HABA0551046064216.

Izdevuma veidotāja Skaidrīte Svikša, e-pasta adrese maltas.zinas@inbox.lv

Pārpublicēšanas gadījumā atsauces uz rakstu autoriem obligātas.

Par rakstu saturu un faktu precizitāti atbild to autori. Metiens 300 eksemplāru.

Aktualitātes - twitter.com/MaltasApvieniba , www.malta.lv un www.rezeknesnovads.lv.

RĒZEKNES
NOVADS